

BEE GREEN

VÝSKUMNÁ

ANALÝZA

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Index

Úvod

Analýza dotazníkov pre
nevčelárov

Analýza dotazníkov pre včelárov

Príloha I. : pre všetkých nevčelárov

Príloha II.: Včelári

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Úvod

V rámci projektu Bee green chceme upozorniť dospelých na dôležitosť včiel pre naše životné prostredie a na to, akú úlohu zohrávajú včely pri opeľovaní a následne pri zabezpečovaní potravy pre ľudstvo. Na tomto projekte Ljudska univerza Ormož (LUO) spolupracuje so Strednou odbornou školou Pod Bánošom zo Slovenska (SOS), Donna Arte Ricerca e Sperimentazione (D.A.R.S) z Talianska a projekt je 100% financovaný z programu Erasmus+ Európskej únie. Cieľom projektu je bližšie študovať túto oblasť a pripraviť analýzu medzi dospelými pedagógmi a našimi účastníkmi o tom, koľko vedomostí o tejto téme majú. Pripravili sme dva rôzne dotazníky, jeden pre nevčelárov a jeden pre včelárov.

Na základe výsledkov dotazníkov sme pripravili nasledujúcu analýzu a sformulujeme 30-hodinový neformálny učebný plán, ktorý budú môcť pedagógovia využiť v programoch Univerzity tretieho veku alebo ako študijné kurzy. Keďže verejnosť môže byť o týchto témach informovaná rôznymi spôsobmi, máme v úmysle vydať aj dve umelecké výzvy, aby sme dospelých povzbudili k tvoreniu na tému včely a včelárstvo, aby rozšírili svoje vedomosti.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Analýza dotazníkov pre nevčelárov

Spomedzi 162 nevčelárov, ktorí odpovedali na náš prieskum, sa väčšina z nich zo všetkých troch krajín označila za ženy. Boli rozdelené do štyroch rôznych vekových skupín; väčšina účastníkov LUO patrila do vekovej skupiny 4, čo sa očakávalo, keďže sme centrum vzdelávania dospelých. V prípade SOS bola väčšina účastníkov v 2. a 3. skupine a v prípade DARS boli viac-menej rovnomerne rozmiestnení vo všetkých štyroch vekových skupinách. Našou analýzou sme dospeli k záveru, že väčšina účastníkov má záujem osobne urobiť niečo užitočné pre zlepšenie životného prostredia, vo všetkých troch krajinách bola odpoveď áno, mám záujem zastúpená viac ako 90 %. Väčšina sa zhodla aj na tom, že včely sú pre našu planétu nenahraditeľné, len v prípade LUO len niečo vyše 8 % ľudí zvolilo odpoveď neviem. Väčšina sa zhodla aj na tom, že včely predstavujú najvýznamnejších opelovačov kultúrnych a divých rastlín. Najväčšie rozdiely medzi odpoveďami a následne vedomosťami boli badateľné pri štvrtej otázke, kde mali účastníci vybrať správnu odpoveď na priame produkty včiel, ktoré včely vytvárajú vo svojom tele.

Správnou možnosť zvolili len účastníci SOS (70,80 %), za nimi bol DARS so 62 % účastníkov, ktorí zvolili správnu možnosť a účastníci LUO so 48,30 %. Toto by mala byť oblasť, na ktorú sa musíme v projekte zamerať a zabezpečiť, aby sme vzdelávali našich účastníkov. Na otázku, aké ďalšie včelie produkty používate, väčšina vo všetkých troch zúčastnených krajinách zvolila propolis a vosk. Účastníci SOS sú dennými užívateľmi medu, zatiaľ čo DARS a LUO boli skôr príležitostnými užívateľmi. Všetci však kupujú med od miestnych včelárov alebo si vyrábajú svoj vlastný, hoci 34 % účastníkov DARS volí odpoveď v obchode. V ďalšej otázke Môže aj „laik“ študovať včely a prispieť k ich ochrane? Sme dostali celkom odlišné odpovede, DARS a LUO boli podobné, obaja sa zhodli, že môžu a nemusia chovať včely ako hobby, zatiaľ čo účastníci SOS volia odpoveď áno, ale musia chovať včely ako hobby.

Spomedzi všetkých účastníkov si len 4 % vybrali možnosť nie, čo je pre nás a účel tohto projektu dobré znamenie. Na otázku o význame apiturizmu sme dostali úplne odlišné odpovede, takže aj toto bude oblasť, na ktorú sa zameriame.

Posledná otázka bola Máte záujem získať teoretické a praktické vedomosti a zručnosti o včelách a ich produktoch prostredníctvom kurzu pre včelárstvo (nevčelárov)? A účastníci SOS si v drvivej väčšine vybrali odpoveď áno (94,40 %), zatiaľ čo percentá pre DARS a LUO boli medzi 40 % a 50 %.

Analýza dotazníkov pre včelárov

Spomedzi 106 včelárov, ktorí sa zúčastnili prieskumu, boli včelári LUO jedinými spomedzi všetkých troch krajín, kde sa prieskumu pre včelárov zúčastnilo viac žien ako mužov a 7,6 % celkovo bolo identifikovaných ako ostatní. Opätovne boli zaradení do štyroch vekových skupín² a väčšina respondentov bola rozdelená do 2. a 3. skupiny. V prvej časti prieskumu sme hľadali odpovede na témy výchova včelárov, učebné plány či predmety na školách . Na tému vzdelávania a oficiálnych školských programov len účastníci SOS odpovedali, že včelári sa vzdelávajú na verejných školách (viac ako 90 %), kým DARS a LUO vyberali odpoveď v iných organizáciách alebo inštitúciách. Väčšina účastníkov nepoznala konkrétne školské predmety o včelárstve; rovnako, keď sme sa pýtali na plány hodín.

Všetci sa zhodli na spôsobe výučby a väčšina sa zhodla na tom, že správny spôsob bude 50 % teória a 50 % prax. Respondenti SOS boli jediní, ktorí vedeli, že existuje možnosť študovať včelárstvo na univerzitnej úrovni, zatiaľ čo DARS a LUO zvolili možnosť nie alebo nepoznám. Väčšina sa zhodla aj na tom, že áno, vzdelávanie vo včelárstve poskytujeme aj ľuďom, ktorí sa o včely zaujímajú, ale nechcú ich chovať, chcú len pomáhať chrániť včely, a preto sú zapísaní do rôznych kurzov, kde sa dozvedia, čo môžu dokázať doma. V druhej časti prieskumu sme sa včelárov pýtali, ktoré predmety považujú za dôležité a mali by byť zahrnuté do plánu vyučovacích hodín. Väčšina včelárov zo všetkých troch krajín súhlasila s tým, že plán lekcií by mal obsahovať príklady dobrej praxe, práce v teréne, učenie sa praxou a apiterapiu. Zvolili tiež dôležitosť včiel, rastlín produkujúcich nektár a peľ a tipy pre laikov, ako prispieť, starať sa a pomáhať vo svojom miestnom prostredí.

A posledná odpoveď, kde všetci včelári zdieľali rovnaký názor, boli druhy a použitie medu a ako sa med získava a pripravuje na trh. Zámerne sme sa ich spýtali, či by boli ochotní učiť začiatočníkov, ktorí chcú prispieť k ochrane životného prostredia, aby sme videli, aký je medzi včelármi o to záujem. Iba účastníci SOS odpovedali áno v 83,10 % a nikto neodpovedal nie, zatiaľ čo včelári, ktorí sa zúčastnili v Taliansku a Slovinsku, stále vyberajú áno, ale v menšom percente (LUO 42,30 %, DARS 57,10 %) a väčšina účastníkov LUO volí odpoveď Nie som si istý. Pri téme najväčších výziev pre včelárov sa všetci zhodli, že pribúdajú škodcovia a predátori včiel a následne klesajú počty včelstiev. Talianski včelári si tiež vybrali nedostatok aktuálnych zdrojov. Na záver sme položili rovnakú otázku ako nevčelárom: Môžu sa „laici“ zapojiť do vzdelávania o včelárstve a prispieť k ochrane včiel? Slovinskí včelári volia odpoveď áno, ale včely musia chovať ako hobby (69,20 %), slovenskí (71,20 %) a talianski (85,70 %) odpoveď áno, ale včely ako hobby chovať nemusia.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Týmto procesom formovania dotazníkov a ich analýzy sme si preštudovali odbor včelárskej literatúry a všeobecných vedomostí medzi ľuďmi na tému včely a včelárstvo. Zistili sme, že ľuďom všeobecne na včelách záleží a sú si vedomí ich dôležitosti, no chceli by sme lepšie pochopiť, prečo sú dôležité a čím môžu prispieť k ich ochrane aj laici. Oblasti, na ktoré by sme sa mali zamerať, by mali byť všeobecné vzdelanie o včelách, stavbe ich tiel a rôznych úlohách, ktoré majú včely v úli.

Musíme dať ľuďom vedieť o dôležitosti podpory miestnych včelárov a povzbudiť ich, aby kupovali med od nich a nie z obchodov. Ďalšie zameranie by malo smerovať k vysvetleniu apiturizmu, ako aj úvod do apiterapie, ako sme zistili pri analýze odpovedí od včelárov, ktoré predmety zaradiť do učebných osnov. Plán hodín by mal obsahovať aj predmet o rastlinách produkujúcich nektár a peľ, čo môže laikom pomôcť pochopiť, čo zasadiť do záhrady, aby pomohli včelám, a aby vedeli, čomu sa vyhnúť. Plán lekcií tohto 30-hodinového neformálneho kurzu pre začiatočníkov by mal obsahovať všeobecný prehľad a následne sa zamerať na know-how v druhej časti, ktorá bude praktickou časťou s návštevami u včelárov a učením sa praxou.

V prílohe nájdete všetkých dvadsať otázok z oboch prieskumov s doplnenými odpoveďami všetkých troch partnerov, najskôr dotazník pre nevčelárov a potom dotazník pre včelárov.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Dotazník pre nevčelárov

Pohlavie

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
Ženy	81.70%	59.20%	80%
Muži	18.30%	40.80%	20%
Ostatní	0%	0%	0%

Veková skupina

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
18-29	18.30%	11.30%	20%
30-45	28.30%	39.40%	22%
45-60	16.70%	36.60%	28%
over 60	36.70%	12.70%	30%

1. Máte záujem osobne urobiť niečo užitočné pre zlepšenie životného prostredia?

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
Mám záujem osobne prispieť	95%	91.70%	94%
Za ochranu životného prostredia zodpovedajú príslušné inštitúcie a vlády	5%	8.30%	6%

2. Považujete včelu medonosnú (*Apis mellifera*) za nenahraditeľnú na našej planéte v zmysle výroku Alberta Einsteina: “Keď umrie posledná včela, najneskôr do štyroch rokov ľudstvo vyhynie“?

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
Áno	82%	95.80%	92%
Nie	10%	2.80%	4%
Neviem	8.30%	1.40%	4%

3. Čo pre nás predstavujú včely a aký je ich prínos? (vyberte jednu odpoveď):

4. Ktoré z nasledujúcich produktov sú priamymi produktmi včiel, ktoré vytvárajú včely vo svojom tele?

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
Med	18%	5.60%	22%
Med, propolis, peľ	33.30%	23.60%	16%
Vosk, materská kašička, včelí jed	48.30%	70.80%	62%

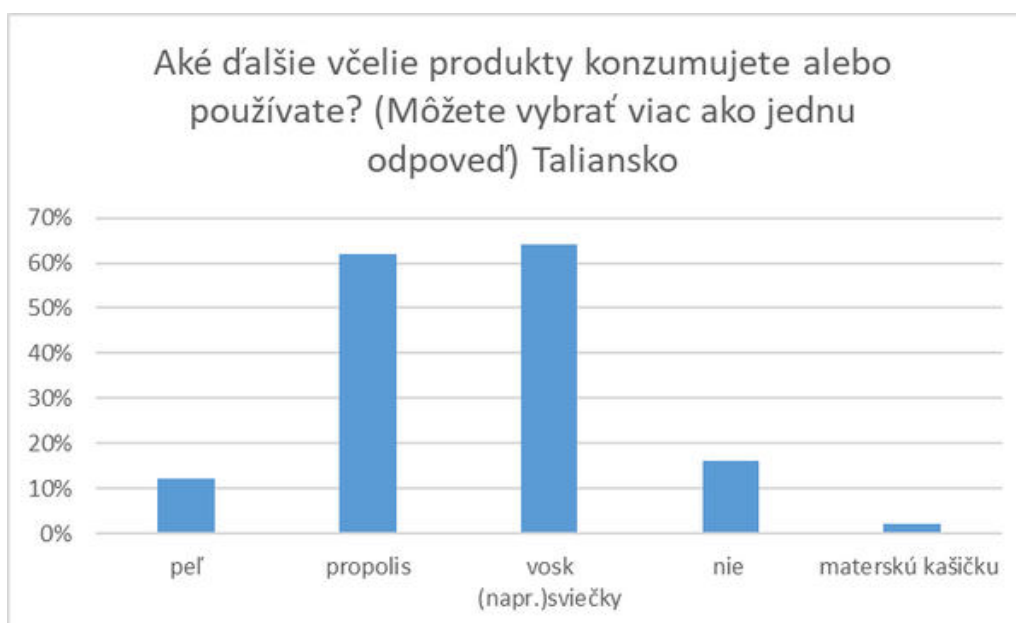
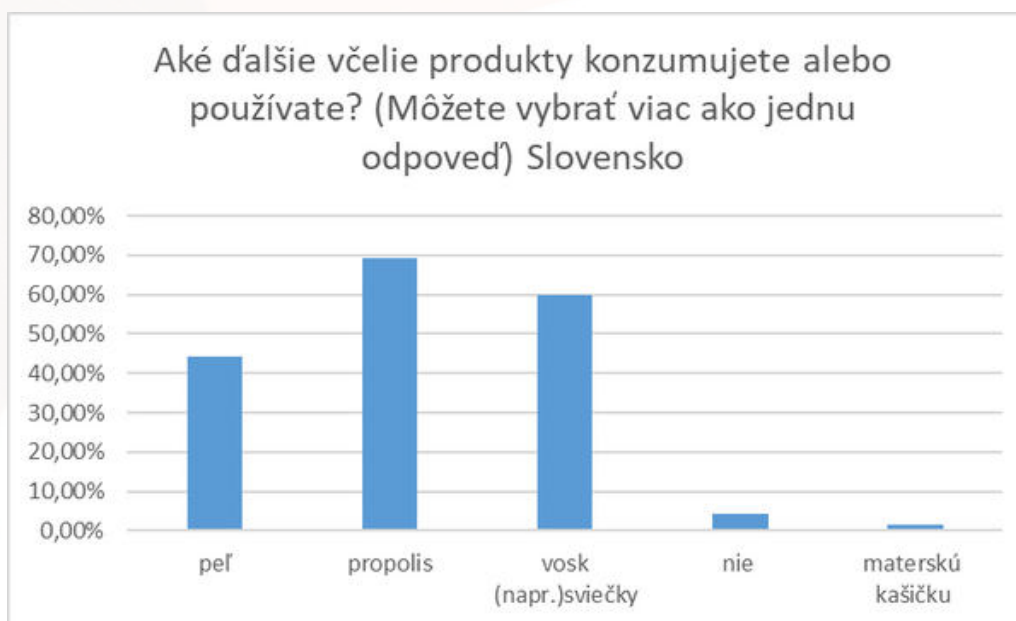
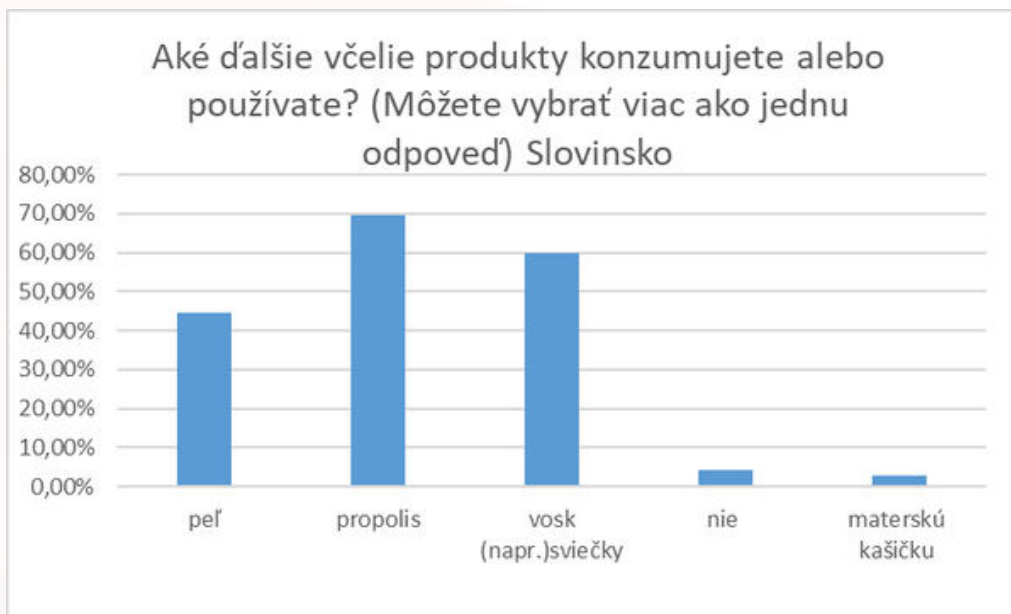
5. Ako často konzumujete med?

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
Denne	30%	62.50%	26%
Príležitostne	68.30%	36.10%	64%
Nikdy	1.70%	1.40%	10%

6. Aké ďalšie včelie produkty konzumujete alebo používate? (Môžete vybrať viac ako jednu odpoveď)

7. Kde kupujete med pre vlastnú spotrebu?

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
V obchode	8.30%	4.20%	34%
Na trhu	1.70%	2.80%	12%
Od známeho včelára	90%	93.10%	54%

8. Môžu aj "laici" študovať včely a prispieť k ich ochrane?

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
Áno, ale musia včely chovať ako hobby	21.70%	76.40%	18%
Nie	3.30%	1.40%	4%
Áno, nemusia včely chovať	70%	22.20%	72%
Iné	5.10%	0%	6%

9. Čo rozumiete pod slovom “apiturizmus”?

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
Cestovanie za včelami	13.30%	30.60%	46%
Výukové programy a tvorivé dielne o včelách pre rôzne vekové kategórie	48.30%	33.30%	50%
Apiterapia – ozdravovanie ľudí pomocou včelích produktov	33.30%	31.90%	4%
Vlastný názor	5%	4.20%	0%

10. Máte záujem získať teoretické a praktické vedomosti a zručnosti o včelách a ich produktoch prostredníctvom kurzu pre začiatočníkov (nevčelárov)?

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
Áno, určite	48.30%	94.40%	40%
Zatiaľ som o tom nerozmýšľal/-a	50%	5.60%	54%
Nezaujíma ma táto téma	1.70%	0%	6%

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Dotazníki pre včelárov

Pohlavie

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
Ženy	57.70%	32.30%	43%
Muži	34.60%	66.20%	57%
Ostatní	7.60%	1.50%	0%

Veková skupina

	Slovenia	Slovakia	Italy
18-29	15.40%	7.70%	0%
30-45	11.50%	40%	64%
45-60	46.20%	43.10%	21%
nad 60	26.90%	9.20%	14%

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

1. Včelári sú pripravovaní vo vašej krajine - vyberte si z možností:

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
Na verejnej škole	11.50%	92.30%	28.60%
V súkromnej škole	11.50%	1.50%	0%
Veterinárnymi lekármi	7.70%	0%	0%
V iných organizáciách alebo inštitúciách	69.20%	9.20%	71.40%

2. Existuje vo vašej krajine špeciálny predmet o včelách na vzdelávanie študentov o význame včiel?

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
Áno	26,90%	40%	0%
Nie	42,30%	20%	35,70%
Neviem	30,80%	40%	64,30%

3. Sú vo vašej krajine nejaké plány hodín pre školské predmety o včelách?

	Slovenia	Slovakia	Italy
Áno	11.50%	43%	28.60%
Nie	42.30%	43%	14.30%
Neviem	46.20%	14%	57.10%

4. Akú formu vzdelávania vo včelárstve považujete za správnu?

Vyberte z možností:

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
Teoretické vzdelávanie, prednášky, prezentácie	11.50%	1.50%	0%
Praktické vzdelávanie priamo pri včelách	11.50%	10.80%	21.40%
50% teória, 50% prax	69.20%	68.20%	78.60%
Iné: 40% teória, 60% prax	7.60%	1.50%	0%

5. Je možné vo vašej krajine študovať včelárstvo na vysokej škole?

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
Áno	15.40%	62.1%	42.90%
Nie	42.30%	19.7%	57.10%
Neviem	42.30%	18.2%	0%

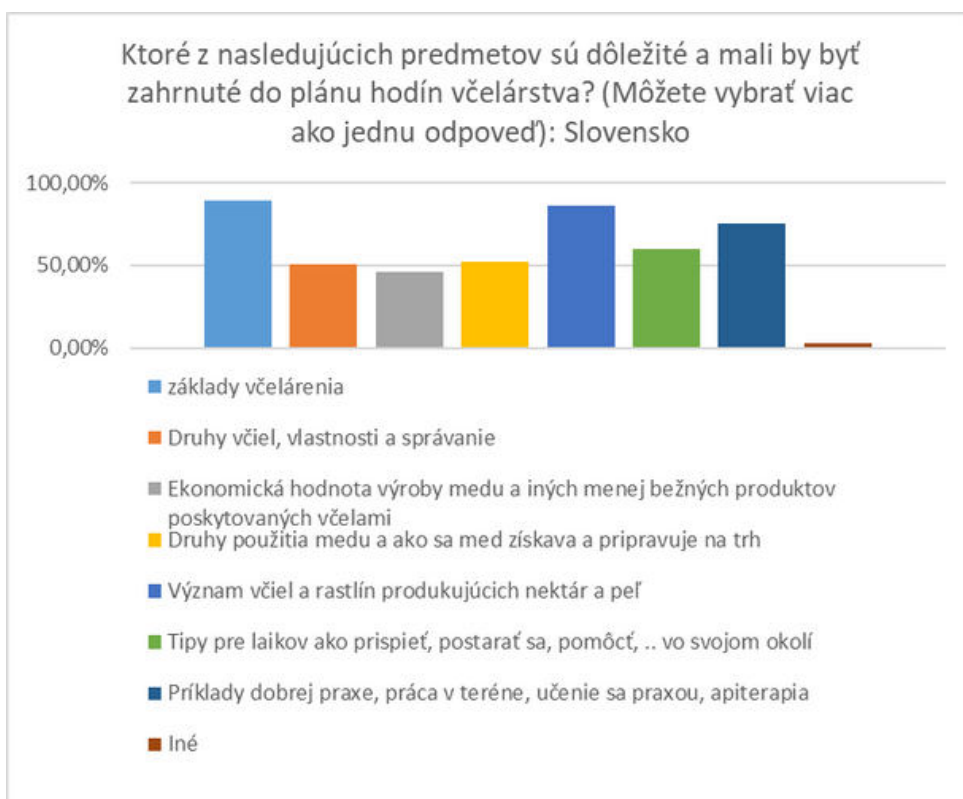
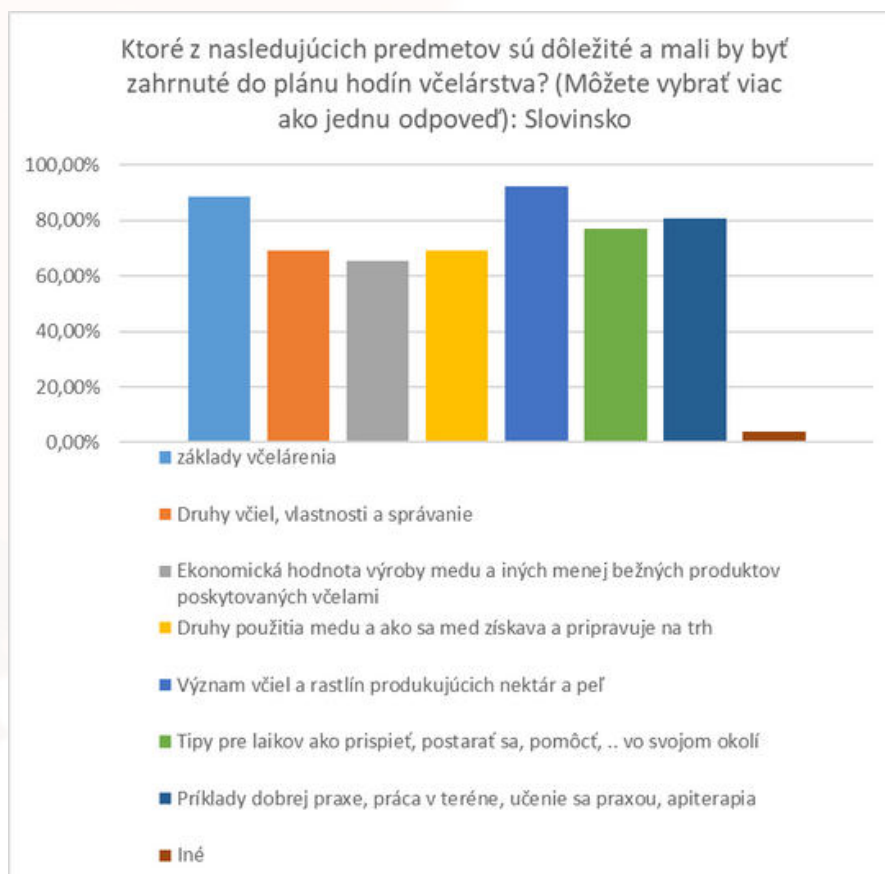
6. Poskytuje sa u vás vzdelávanie vo včelárstve aj ľuďom, ktorí sa o včely zaujímajú, no nechcú ich chovať, chcú len pomôcť včely chrániť? (napr. kurzy)

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
Áno	53.80%	75.40%	50%
Nie	7.70%	3%	14.30%
Neviem	38.50%	22%	35.70%

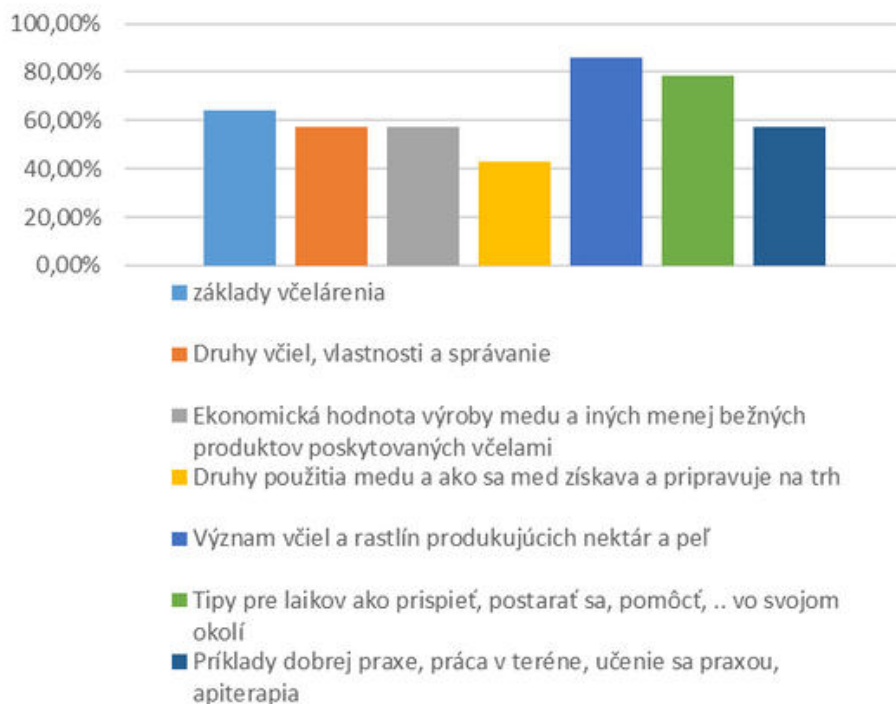

7. Ktoré z nasledujúcich predmetov sú dôležité a mali by byť zahrnuté do plánu hodín včelárstva? (Môžete vybrať viac ako jednu odpoveď)

Ktoré z nasledujúcich predmetov sú dôležité a mali by byť zahrnuté do plánu hodín včelárstva? (Môžete vybrať viac ako jednu odpoveď): Taliansko

8. Boli by ste ochotní vyučovať včelárstvo začiatočníkov, ktorí chcú prispieť k ochrane životného prostredia?

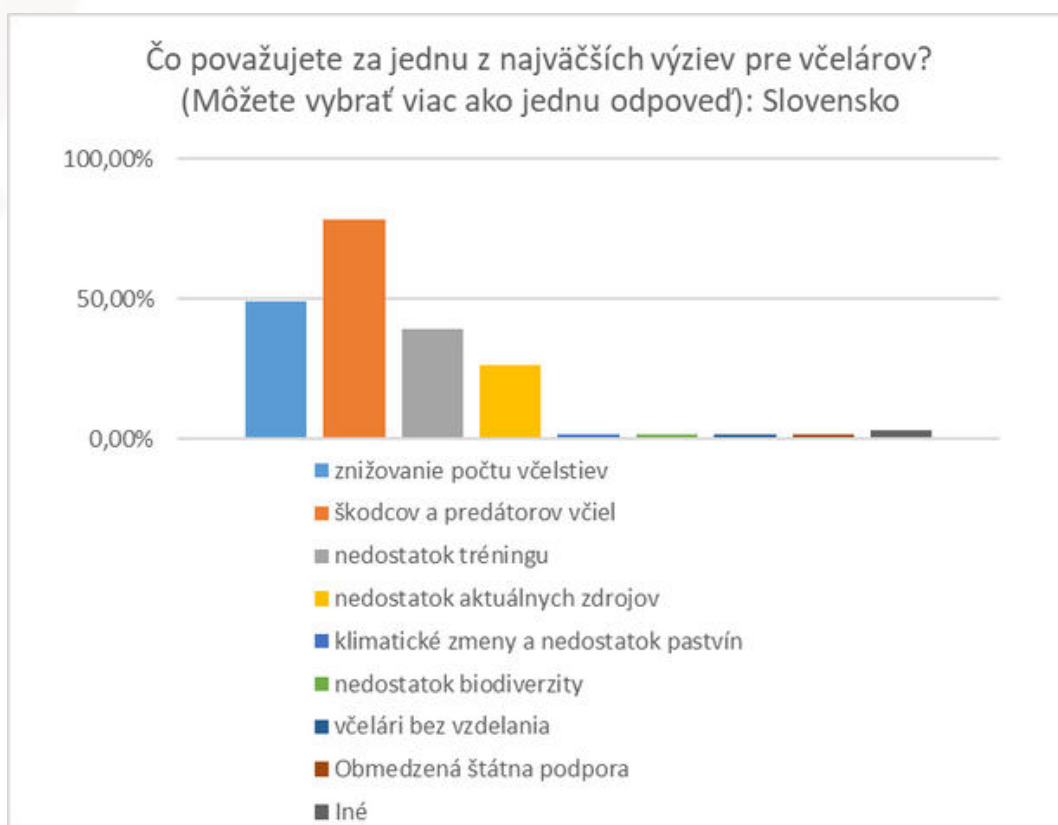
	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
Áno, je potrebné vzdelávať širokú verejnosť o význame včiel	42.30%	83.10%	57.10%
Nie, nemyslím si, že vzdelávanie verejnosti vo včelárstve je dôležité	3.80%	0%	7.10%
Nie som si istý/á	53.80%	16.90%	35.70%

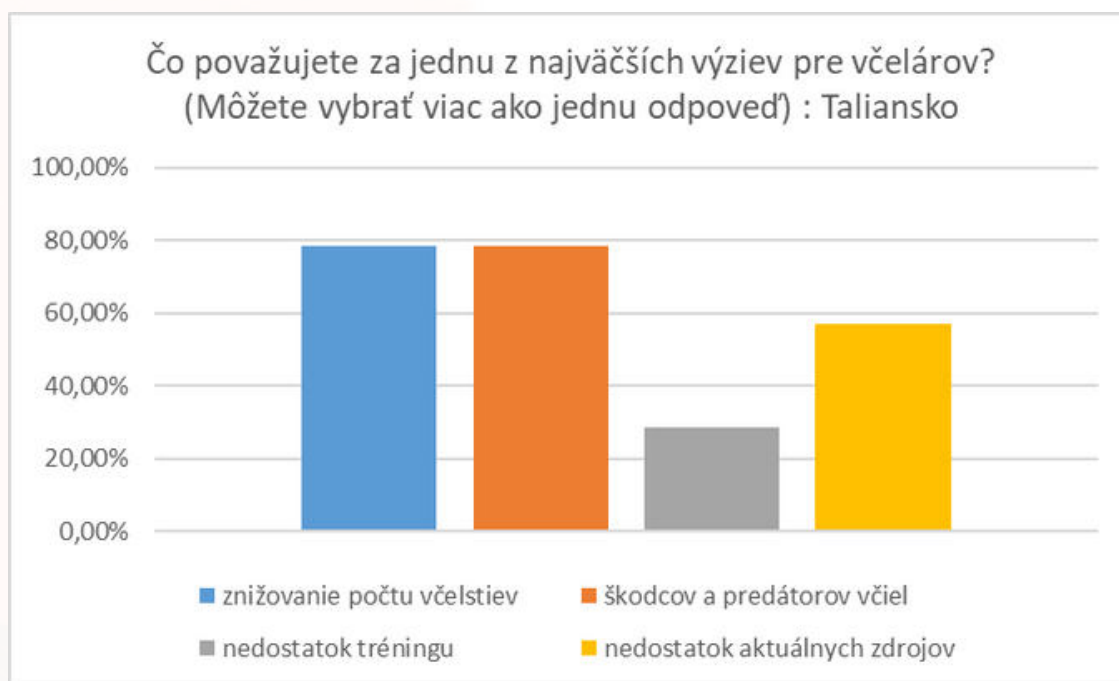

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

9. Čo považujete za jednu z najväčších výziev pre včelárov? (Môžete vybrať viac ako jednu odpoveď)

10. Môžu sa „laici“ zapojiť do vzdelávania o včelárstve a prispieť k ochrane včiel?

	Slovinsko	Slovensko	Taliansko
Áno, ale chov včiel musí mať ako koníček	69.20%	27.30%	14.30%
Nie	7.70%	1.50%	0%
Áno, a on/ona nemusí chovať včely	19.20%	71.20%	85.70%
Nie som si istý/á	3.80%	0%	0%

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Projekt **BEE
GREEN**

Projektni partnerji:

LJUDSKA
UNIVERZA
ORMOŽ

Vedúci partner projektu Bee green

STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA
Pod Banošom
BANSKÁ BYSTRICA

Stredná odborná škola SOS Pod Banoš,
Slovensko

donna arte ricerca sperimentazione

Kultúrna spoločnosť Donna Arte
Ricerca e Sperimentazione
(D.A.R.S.), Taliansko

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union